

HARVEST 2013

Crops are suffering !

„The water shortage is becoming visible on crops“

Tekort aan neerslag wordt zichtbaar in akkerbouwgewassen

ACHTERGROND

Het neerslagtekort neemt toe en dat wordt zichtbaar in de gewassen. Vooral telers in Noord-Nederland die door bruinrotbeperkingen niet mogen beregenen, kunnen een lagere opbrengst verwachten.

DOOR JAN ENGWERDA EN PETRA VOS

Tann de Jong, pootgoedteler in het Noord-Friese Sint Annaparochie en voorzitter van de akkerbouwwakbond NAV, neemt elke week een proefmonster om te beoordelen of de pootaardappelen uit de maat dreigen te groeien. Zo ook afgelopen dins-

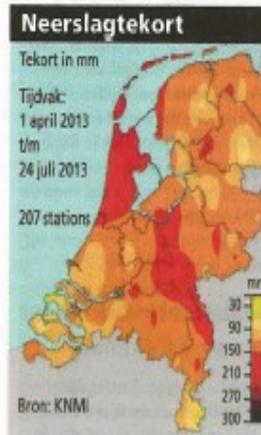
Door de hitte staat de groei van de aardappelen stil. Foto ANP

dag. „De pootaardappelen groeiden de laatste week niet. Het knolaantal is al 20 procent minder dan gemiddeld. Door de droogte verliezen we opbrengst. De vroege pootgoedgewassen presteren redelijk, maar de late op de zwaardere grond blijven duidelijk achter in opbrengst. Door de droogte is er ook nog risico op doorwas in de gevoelige rassen.“ Ook bij granen verwacht De Jong geen topopbrengst. „De

afrijping gaat erg snel. Dan gaat de korrelgrootte tegenvallen.“ Directeur van pootgoedhandelshuis Agrico Jan van Hoogen verwacht ook geen topopbrengst. „Maar pootgoed dat wordt beregend, blijft niet veel achter in opbrengst. In het noorden van Friesland en Groningen is dat wel anders. Door de hitte staat de groei stil. Maar het percentage afkeuringen valt mee. Dat vergroot het aanbod pootgoed.“

Ook in het buitenland smacht pootgoed naar regen. Van Hoogen: „In Schotland en Noord-Frankrijk is het droog. Bovendien was het voorjaar daar laat. Dat drukt het aanbod. En ik verwacht een goede vraag naar pootaardappelen als de consumptie-aardappelen duur blijven.“

De voorspelde regen is hard nodig, benadrukt Paul Hooijman van adviesbureau DLV Plant. „Het is heel droog in de bovenste 10 tot 20 centimeter van de grond.

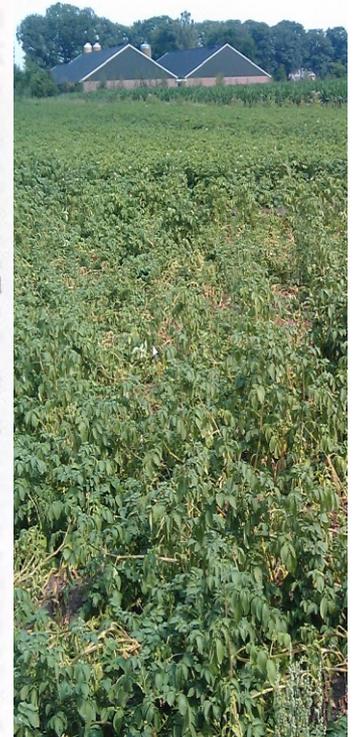

Het wordt met de dag nijpender, maar het is te vroeg voor conclusies.“ De knolzetting in de consumptie-aardappelen is volgens Hooijman lager dan normaal. In het vroege pootgoed is het knolaantal goed. Het gros van de pootgoedplanten heeft echter te wel-

nig knollen geproduceerd. Hij schat dat de opbrengst van pootaardappelen in het Noorden 5 tot 10 procent lager uitpakt.

Andere gewassen lijden ook onder de droogte. Hooijman: „Op zwaardere gronden groeien uien niet meer zo hard. Uien bollen nu en hebben water nodig.“ De stand van de uien was al niet goed door het koude voorjaar. „Hier ontwikkelt zich een opbrengstvermindering. Trips gaat nu ook een rol spelen door de droogte.“ De akkerbouwadviseur ziet tarwe op droogtegevoelige kavels doodgaan van de droogte.

De zuidelijke coöperatie CZAV meldt dat de opname van voedingsstoffen via de wortel is stil komen te liggen door het droge en warme weer. „In droge perioden moet de voeding in kleine hoeveelheden via het blad worden toegediend. Bij hoge temperaturen moeten ze 's avonds worden gespoten.“

„Early french fries potatoes are small and expensive this year“
 „Early potatoes are expensive“
 „Delayed development of the Premières“

Vroege fritesaardappelen dit jaar kleiner en duurder

Steederen – De vroege fritesaardappel oogst is later, minder en duurder dan normaal. Verwerker Aviko is deze week overgestapt op de nieuwe oogst.

Dick Zelhorst, directeur van Aviko Potato, geeft aan dat het product fijner is dan normaal. "Maar wachten heeft geen zin. Mede door de droogte sterven Premières af. Er komen dus geen tonnen meer bij. Ik schat dat er krap 40 ton wordt geroid. De kwaliteit is goed met onderwatergewichten van tegen de 400 gram. Alleen de lengte zit tegen. Het worden dus korte frites dit jaar."

De dagprijs voor aardappelen is ongekend hoog, merkt Zelhorst op. "Afgelopen vrijdag was de dagprijs bij Belgacom €27,50 en bij PCA €25,00. Dat heb ik deze tijd van het jaar voor vroege aardappelen nog nooit meegemaakt. De prijsontwikkeling is spannend,

Dick Zelhorst Foto RB

ook de termijnmarkt fluctueert heel sterk. Of telers van het huidige hoge prijsniveau profiteren, hangt af van hun afzetwize en de opbrengst per hectare. Het volume mag dan kleiner zijn, het levert wel veel meer per ton op."

Aardappelhandelaar Cees Bijl zegt dat de opbrengst van vroege fritesaardappelen 35 tot 38 ton per hectare is, dat is minder dan normaal.

> Pagina 2 en 7

Première-aardappelen achter in ontwikkeling

Kruishoutem – De Première-aardappelen lopen achter in ontwikkeling, zowel wat betreft opbrengst, grofte als onderwatergewicht. In België zitten de Premières na 93 groeidagen op een hectare-opbrengst van 28 ton. Het gemiddelde van de laatste zes jaar is 31 ton, blijkt uit proefrooiingen van het Belgische onderzoeksinstituut PCA.

De opbrengst van de Première-aardappelen is nog laag. Foto RB

De tweede proefrooiingen van Première zijn uitgevoerd op 10 juli op acht percelen. Na gemiddeld 93 groeidagen werd een bruto-opbrengst geroid van 20 tot 38 ton per hectare met een gemiddelde van 28 ton. Dat duidt op een groei van 750 kilo per hectare per dag sinds 1 juli, meldt PCA.

"Ondanks de sterke groei van

lijikbaar aantal groeidagen."

Het onderwatergewicht komt gemiddeld op 320 gram. "Dat is duidelijk lager dan het gemiddelde van de voorbije jaren", stelt PCA. "Normaal zit het onderwatergewicht na 93 groeidagen gemiddeld op ruim 350 gram."

De aardappelen van zeven percelen Première bleken al goed op smaak te zijn. Op één perceel was de smaak nog onvoldoende ontwikkeld. Daar waren de aardappelen laat gepoot. Volgens PCA is de bak kwaliteit gemiddeld en is vergelijkbaar met vorig jaar.

PCA heeft 22 juli de derde proefrooiing van dit seizoen uitgevoerd. Nu zijn ook proefrooiingen gedaan op percelen van het ras Sinora. Binnenkort komen de resultaten.

de laatste dagen is het nog steeds een lage opbrengst. Ook de fritesortering is lager dan in voorgaande jaren. De acht percelen haalden gemiddeld 9 ton aardappelen per hectare in de grove sortering. Gemiddeld over de laatste jaren is dat 18 ton na een verge-

Vroege fritesaardappelen zijn duur

TENDENS
Aardappelen

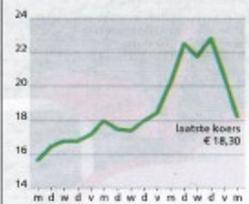
DOOR JACK KWAKMAN

De Belgische notering voor fritesgeschikte primeurs van Belgacom steeg vrijdagmorgen met 5 euro naar een nieuwe top van € 27,50 per 100 kilo. Het weerspiegelt de zeer vaste markt voor met name de fritesaardappelen.

Fritesfabrieken starten weer op na een onderbreking, ze schakelen over op de nieuwe oogst na een seizoen dat is afgesloten met schaarse beschikbaarheid van grondstof. Vooral voor de verwerking tot verse frites, een marktsegment met wat minder contractleveranties, is er een tekort aan grondstof. Er is te weinig aanvoer, grofte en onderwatergewichten laten te wensen over.

AARDAPPELTERMIJNMARKT

Slotennotering Eurex termijnmarkt in Frankfurt; levering april 2014 in euro's per 100 kilo.

In de komende weken komt er meer vraag naar fritesgeschikt. De vroege oogst is erg laat op gang gekomen en biedt qua opbrengsten en vereiste kwaliteit te weinig volume voor de tijd van

het jaar. De situatie is een rareteit; deze samenloop van omstandigheden is niet verwacht. Het leidt daarom ook tot geforceerd rooien van aardappelen die daar feitelijk nog niet aan toe zijn, met als gevolg een te lage opbrengst per hectare van aardappelen met nog niet de optimale grootte. Dit kan een domino-effect tot gevolg hebben, bij de aansluiting van de vroege op de middelvroege en hoofdooft.

Vooral augustus is een maand die sterk bepalend is voor de groei van de aardappelen. Er moet nu worden berekend vanwege het al lange tijd droge weer, met hoge temperaturen. Dat is niet overal mogelijk dan wel toegestaan. De aanvoer van de aardappelen kan dus nog een grillig verloop gaan krijgen. Voorlopig blijft de markt vast gestemd.

▲ Prognose: de prijs stijgt.

Harvest 2013

Netherlands:

- Dry, but plants are still vigorous
- Plants just trying to survive
- Growers who can / have the right to irrigate are doing it
- Average tuber count of early varieties relatively high
- First days of delivery of early potatoes in NL: average UWW 402, 9,1 tubers/kg
- Sampling Fontane: 17% 28-40, 56% 40-50, 27% >50
yield 29 tons/ha, 11,9 tubers/kg, UWW 369
- Sampling Hansa: 16% <28, 18% 28-32, 29% 32-38, 22% 38-42, 13% 40-50, 2% >50,
yield 21 tons/ha, UWW 363

Belgium:

- Dry, water is needed
- Reduced crop growth
- Tubers of small caliber, av. yield 35 tons/ha

Harvest 2013

UK:

- Dry, but not too problematic yet
- 70% are irrigated
- Too warm and dry for optimal growth
- Tubers still small, but plants still have a big potential

Germany:

- 5-15 mm rain around Rain, 0-20 mm in West Bavaria
- Too warm and dry for optimal growth
- Growers who can irrigate are doing it
- Bad root system in areas that were flooded -> dramatic growth

France

- Dry and warm, 15-20 mm rain in Nord Pas de Calais
- Approx. 20% of the growers can irrigate in that region
- Less tubers/plant than average (between 4 and 12)
- Tubers still small, but plants still have a big potential

Tuber count early crop

1 plant **Fresco N Brabant**

4 plants **Donald North**

Tuber count main crop

2 plants **Innovator SW**

1 plant **Victoria Polder**

Tuber count main crop

2 plants **Leonardo Polder**

2 plants **Agria W Brabant**

Spraying

China

Netherlands

